

Skærpet forsamlingsforbud og nye tiltag for at imødegå cluster B.1.1.7

Nye tiltag og restriktioner for at imødegå spredningen af den britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, på baggrund af anbefalinger fra Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne.

5. januar 2021

Indledning

Forekomsten af den mere smitsomme britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, er stigende i Danmark. Udbredelsen af denne variant giver anledning til betydelig bekymring hos Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne. For at bevare kontrollen med epidemien i den kommende tid indføres derfor en række skærpede tiltag og restriktioner. Risikoniveauet i varslingssystemet for Covid-19 hæves i samme forbindelse til 5 i alle dele af landet.

Der er flere steder i landet indikationer på en tiltagende samfundsmitte med cluster B.1.1.7. Den britiske virusvariant vurderes af SSI at være omkring 50-70 pct. mere smitsom end tidligere kendte COVID-19-varianter i Danmark.

Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne, vurderer, at udbredelsen af denne virusvariant udgør en betydelig risiko for, at samfundsmitten i Danmark kan eskalere markant. Selvom smitten i Danmark umiddelbart ser ud til at være stagneret, og udbredelsen af cluster B.1.1.7 forsat er på et lavt niveau, giver den nuværende situation anledning til bekymring for de kommende uger og måneder. Dette skyldes, at spredningen af cluster B.1.1.7 risikerer at føre til en stejlere epidemikurve med et højere toppunkt.

Selvom smitten i Danmark er faldet en smule, er der betydelig risiko for, at smitten, som følge af udbredelsen af den britiske variant, igen kan stige eksponentielt i februar måned. Med henvisning hertil har Indsatsgruppen besluttet at hæve risikoniveauet i varslingsystemet for COVID-19 til 5 i hele landet.

Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne, vurderer endvidere, at der er behov for yderligere tiltag for at begrænse den sociale kontakt og bryde smittekæderne. Disse yderligere tiltag skal bl.a. forebygge de voldsomme stigninger i smitten, som det bl.a. er set i Storbritannien.

Regeringen har valgt at følge Indsatsgruppens, herunder sundhedsmyndighedernes, anbefalinger for at begrænse spredningen af COVID-19, herunder den britiske virusvariant.

På den baggrund iværksættes bl.a. følgende tiltag – foreløbigt til og med søndag den 17. januar 2021:

- Forsamlingsforbuddet sænkes fra 10 til 5 personer. Personer fra samme husstand og nærmeste pårørende er undtaget, så længe man ikke er flere end 10 personer til stede. Det samme gælder for visse fællesområder, hvor personer, som ikke tilhører samme husstand, bor, hvis deres boligforhold tillader, at de i praksis ikke kan undgå et vist mål af omgang med hinanden (gældende fra onsdag den 6. januar 2021 kl. 12:00).
- Undtagelsen til forsamlingsforbuddet ændres, således at muligheden for at være op til 500 siddende personer ved visse arrangementer, herunder ved kulturarrangementer, idrætsarrangementer og konferencer, ikke længere finder anvendelse (gældende fra onsdag den 6. januar 2021 kl. 12:00).

- Det overvejes desuden, om der skal ske yderligere indskrænkninger i undtagelserne fra forsamlingsforbuddet. Forsamlingsforbuddet vil fortsat ikke gælde i sædvanlige arbejdsmæssige sammenhænge, ved afholdelse af undervisning, eksamen eller lignende, hvor fysisk fremmøde er nødvendig, eller for udøvere af professionel idræt.
- Anbefalingen om, hvor mange personer, der forsamles i private hjem, justeres, så det fremover anbefales, at man højst samles 5 personer i private hjem inkl. egen husstand. Anbefalingen omfatter ikke husstande på mere end 5 personer.
- Anbefalingen om antallet af sociale kontakter sænkes til maksimalt 5 sociale kontakter, ud over sin husstand og sin arbejdsplads, hvis man fortsat møder fysisk op.
- Afstands anbefalingen øges ud fra et forsigtighedsprincip fra 1 til mindst 2 meter i en afgrænset periode. Der gælder visse undtagelser fra anbefalingen, bl.a. i dagtilbud og ved undervisning af sårbare personer.
- Som følge af ændringerne i afstands anbefalingen nedjusteres antallet af, hvor mange personer der kan opholde sig indendørs på samme tid i for eksempel dagligvarebutikker. Arealkravene i dagligvarebutikkerne øges, så færre kunder kan lukkes ind.
- Udendørs kulturinstitutioner, forlystelsesparker, zoologiske anlæg, akvarier mv., skal holdes lukket for offentligheden (gældende fra fredag den 8. januar 2021).
- Dagtilbuddene er åbne, idet smitten fortsat ikke er drevet af de mindste børn. Pasning af børn bør foregå i mindre, faste grupper, hvor det er muligt.
- Forældre opfordres dog til at holde børn hjemme fra dagtilbud, hvis dette er muligt. Desuden undersøges muligheden for øget brug af fx visir ifm. dagtilbud.
- Der tages yderligere initiativer til at bruge den ledige testkapacitet.
- Smitteopsporingen intensiveres med en særlig indsats for at opspore kontakter til smittede med den britiske virusvariant.

Sundhedsmyndighederne hæver til risikoniveau 5

- Selvom smitten er faldet en smule, er der betydelig risiko for, at smitten igen stiger eksponentielt som følge af udbredelsen af den britiske virusvariant. Med direkte henvisning hertil har Indsatsgruppen hævet risikoniveauet til 5 i hele landet. Det betyder, at der vurderes evt. yderligere tiltag i den kommende tid.
- Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne, følger udbredelsen af den britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, meget tæt. Det kan blive nødvendigt at forlænge de skærpede tiltag i en længere periode ud over den 17. januar 2021.

Tiltag og restriktioner til at mindske den sociale kontakt

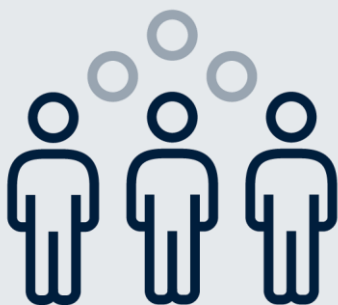
For at bryde smittekæderne, herunder mindske og forsinke spredningen af bl.a. den britiske virusvariant, skal den sociale kontakt mindskes. Derfor sænkes forsamlingsforbuddet til 5 personer, ligesom alle generelt bør se så få personer som muligt.

Der har hidtil været et forsamlingsforbud på maksimalt 10 personer, samt anbefalinger om maksimalt 10 personer i private hjem samt maksimalt 10 sociale kontakter. For at mindske den sociale kontakt, bryde smittekæderne og bremse udbredelsen af bl.a. den britiske virusvariant anbefaler sundhedsmyndighederne nu, at man generelt ser så få personer som muligt.

Forsamlingsforbuddet sænkes nu fra 10 til 5 personer, dog fortsat 10 personer såfremt man er i husholdning sammen, er hinandens nærmeste pårørende eller ens boligforhold tilsiger det. Anbefalingerne om antal af personer i private hjem og antallet af sociale kontakter sænkes ligeledes fra 10 til 5 personer. Personer fra samme husholdning er undtaget.

Afstandsanbefalingen har hidtil været 1 meter som udgangspunkt og 2 meter for personer i særlig risiko. Denne anbefaling skærpes nu ud fra et forsigtighedsprincip, således at det anbefales, at der holdes mindst 2 meters afstand for alle borgere i en afgrænset periode.

Sociale kontakter

5-5-5 og afstandsanbefaling

- Forsamlingsforbud på max 5 personer, dog fortsat 10 personer såfremt man er i husholdning sammen, er hinandens nærmeste pårørende eller ens boligforhold tilsiger det.
- Der ændres i undtagelser til forsamlingsforbuddet, således at der ikke længere er mulighed for at være 500 siddende personer til stede ved visse arrangementer.
- Anbefaling om max 5 personer i private hjem inkl. husholdningen (medmindre husholdningen er på mere end 5 personer).
- Anbefaling om social kontakt med max 5 personer ud over sin husholdning og arbejdsplads.
- Afstandsanbefaling på 2 meter for alle. Der gælder visse undtagelser fra anbefalingen, bl.a. i dagtilbud og ved undervisning af sårbare personer.

Gode råd til socialt samvær

- Aflys aftaler med folk du ikke plejer at ses med.
- Se så få personer som muligt og ikke mere end 5.
- Begræns din omgangskreds til få personer og hav maksimalt 5 sociale kontakter.
- Ses så vidt muligt udendørs og begræns antallet af besøgende indenfor.
- Hold det til kort tid, når I ses.

Øvrige skærpede tiltag

Som følge af en sundhedsmyndighedernes nye afstands anbefalinger i forbindelse med bl.a. den britiske virusvariant iværksættes en række øvrige skærpede tiltag.

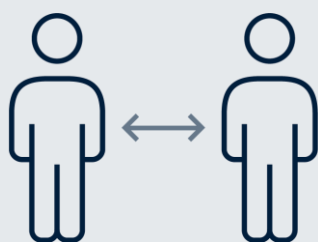
Undtagelsen til forsamlingsforbuddet ændres, således at muligheden for at være op til 500 siddende personer ved visse arrangementer, herunder ved kulturarrangementer, idrætsarrangementer og konferencer, ikke længere finder anvendelse.

Som følge af at afstands anbefalingerne ændres fra 1 til 2 meter for alle, justeres der i antallet af, hvor mange personer der kan opholde sig indendørs på samme tid i for eksempel dagligvarebutikker. Arealkravene i dagligvarebutikkerne øges således. Derudover kommer der skiltningskrav om, at kunder kraftigt opfordres til at holde 2 meters afstand, og butikken har ansvar for at påse, at kravet overholdes.

Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne, vurderer, at dagtilbud fortsat kan holdes åbne, da de mindre børn ikke driver smitteudviklingen i epidemien. Ud fra et forsigtighedsprincip, vil der i den kommende tid være et skærpet fokus på ekstra smitteforebyggende tiltag i dagtilbud.

Folkekirken og andre trossamfund vil fortsat kunne afholde gudstjenester og religiøse handlinger i lokaler, som de råder over, under iagttagelse af skærpede arealkrav m.v. Øvrige aktiviteter i lokaler, som folkekirken og andre trossamfund råder over, skal overholde forsamlingsforbuddet på maksimalt 5 personer.

Øvrige tiltag

Nye arealkrav for dagligvarebutikker:

- Under 2.000 kvadratmeter: 7,5 kvadratmeter pr. kunde – max 266 kunder
- 2.000 - 4.999 kvadratmeter: 10 kvadratmeter pr. kunde, max 500 kunder.
- 5.000 - 9.999 kvadratmeter: 12 kvadratmeter pr. kunde, max 833 kunder
- 10.000 kvadratmeter eller derudover: 25 kvadratmeter pr. kunde, minimum 833 kunder
- Hvis gulvarealet er under 7,5 m², må der altid tillades adgang for 1 kunde. Bemærk, at der altid må lukkes kunder ind svarende til det tilladte antal i det foregående interval.

Skiltningskrav

- Der indføres et skiltekrav, hvor butikken skal skilte med, at kunder kraftigt opfordres til at holde 2 meters afstand i hele butikken. I forbindelse med betalingsituationen kan plastikskærme træde i stedet for kravet om 2 meters afstand.
- Det er strafbelagt, hvis butikken ikke har et sådant skilt, men butikken kan ikke straffes, hvis kunder ikke holder 2 meters afstand. Butikken skal dog tage ansvar for at påse, at kravet overholdes.
- Dagligvarebutikker på over 2.000 m², der i dag skal have synligt opsynspersonale, skal endvidere tælle antallet af kunder i butikken, så det hele tiden sikres, at det maksimale antal kunder i butikken ikke overskrides.

Dagtilbud

- Opfordring til at holde børn hjemme, hvis man kan.
- Pasning af børn kan foregå i mindre, faste grupper, hvor det er muligt.
- Skærpet opfordring til, at aflevering og afhentning af børn foregår uden-dørs samt at forældre opfordres til at bære mundbind eller visir ved aflevering og afhentning inden døre, hvis det er vanskeligt at holde afstand.
- Modeller for test af personale i dagtilbud udvikles, fx kviktest.

Hjælpepakker

Den generelle lønkompensationsordning fra foråret er genindført i hele landet. Ordningen kan søges af virksomheder, der står overfor at afskedige 30 pct. af medarbejderne eller mere end 50 ansatte. Det er muligt at søge om kompensation for enkelte arbejdssteder eller hele virksomheden. Samtidig er de generelle kompensationsordninger for faste omkostninger samt selvstændige mv. genindført i hele landet. Ordningerne kan søges af virksomheder og selvstændige mv., der oplever en omsætningsnedgang på mindst 30 pct. Ordningerne vil gælde, så længe de skærpede restriktioner forlænges. Der kan læses mere på virksomhedsguiden.dk.

Øget test og smitteopsporing ifm. med den britiske virusvariant

Der er kapacitet til, at over 200.000 danskere kan lade sig teste hver eneste dag. Den ledige testkapacitet (PCR-test) og hurtigtest skal udnyttes bedre, så flere smittekæder kan blive brudt. For at kunne følge spredningen af den britiske virusvariant øges sekventeringen af PCR-test. I smitteopsporingen sættes særligt fokus på at opspore kontakter til smittede med cluster B.1.1.7.

Efter en periode henover julen med et stort antal test, er der nu igen ledige og ubenyttede tider i det offentlige testspor, hvor PCR-test benyttes, ligesom der også er ledig kapacitet ved hurtigtest.

Der opfordres til, at man gør brug af muligheden for at blive testet. Det gælder særligt, hvis du har været tæt på en smittet eller har symptomer, der kan være tegn på COVID-19. Testning giver den enkelte smittede mulighed for at tage de rette forholdsregler, styrker smitteopsporingen og giver myndighedernes mulighed for at følge epidemiens udvikling.

Der følger yderligere informationer om en målrettet testindsats.

For at styrke overvågningen af, hvordan den britiske virusvariant spreder sig i samfundet, øges kapaciteten af sekventeringen af PCR-test. Det indebærer en målsætning om, at alle positive prøver fremover skal analyseres. Dermed vil man bedre kunne følge, hvilke personer der er smittede med den britiske virusvariant og sætte ind med en effektiv smitteopsporing.

Desuden intensiveres smitteopsporingen og fokus på at opspore kontakter til smittede med den britiske virusvariant øges.

Test og smitteopsporing

Test

- Der opfordres til at lade sig teste.
- Målretning af testindsatsen i forhold til bl.a. plejehjem, arbejdspladser, daginstitutioner mv., når det er smitemæssigt mest effektivt.

Sekventering og smitteopsporing

- Øget sekventering og målsætning om analyse af alle positive PCR-test.
- Intensivering af smitteopsporing, herunder med fokus på at opspore kontakter til smittede med cluster B.1.1.7.

Anbefalinger fra sundhedsmyndighederne

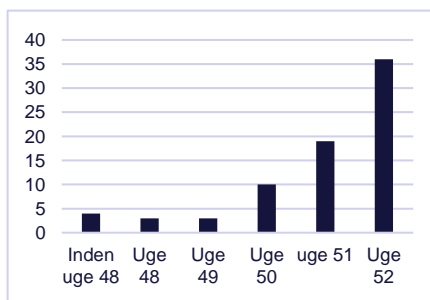
Indsatsgruppen for COVID-19, herunder sundhedsmyndighederne, har udtrykt bekymring for den tiltagende samfundssmitte med den britiske virusvariant. Cluster B.1.1.7 udgør en betydelig risiko for, at smitten eskalerer og kontrollen med epidemien mistes. Indsatsgruppen har på denne baggrund hævet risikoniveauet til 5 over hele landet.

Den britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, er fra den 14. november 2020 til den 26. december 2020 påvist hos 86 personer i Danmark. Kun enkelte af disse personer har et epidemiologisk link til Storbritannien, hvilket indikerer, at der også i Danmark er tiltagende samfundssmitte med den britiske virusvariant.

Frem til udgangen af uge 52 blev der fundet i alt 86 tilfælde af den nye britiske virusvariant i Danmark, heraf 36 alene i uge 52. Ser man udelukkende på de 75 tilfælde, hvor prøvetidspunktet og bopælsregion er offentliggjort, finder man et tydeligt stigende antal tilfælde gennem december (Figur 1). For så vidt angår den geografiske fordeling, er smitten med den britiske virusvariant mest udbredt i Nordjylland (Figur 2).

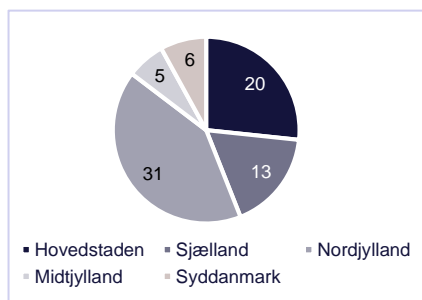
Figur 1

Antal smittede med den britiske virusvariant efter prøvetidspunkt

Figur 2

Antal smittede med den britiske virusvariant efter region

Kilde: SSI.

Undersøgelser tyder ikke på, at virusvarianten cluster B.1.1.7 giver mere eller mindre alvorlige sygdomsforløb end de hidtidige virusvarianter. Der er heller ikke på nuværende tidspunkt indikationer på, at virusvarianten er mindre følsom over for vaccine. Derimod er den britiske virusvariant 50-70 pct. mere smitsom end de virusvarianter, som hidtil har cirkuleret i Danmark.

Idet den britiske virusvariant har en højere smitterate, estimeres det på det foreliggende grundlag, at denne virusvariant kan komme til at udgøre halvdelen af de cirkulerende virusvarianter i Danmark om 40-50 dage. Det skal dog bemærkes, at fremskrivninger altid vil være behæftet med væsentlig usikkerhed, og at udbredelsen af vacciner, virkningen af restriktioner mv. kan påvirke den forventede udvikling.

Smitten med denne virusvariant forventes at vokse eksponentielt, såfremt der ikke tages yderligere tiltag. Det estimeres, at kontakttallet for den britiske virusvariant er 1,5 gange højere end kontakttallet for andre virusvarianter. Derfor forventes det ikke, at de hidtidige tiltag alene vil være tilstrækkelige til få kontakttallet for den britiske virusvariant under 1. Dermed udgør udbredelsen af denne virusvariant en betydelig risiko for, at samfundsmitten eskaleres med en stejlere epidemikurve og et højere toppunkt end det nuværende til følge.

Der er risiko for, at det højere toppunkt først kan konstateres senere i løbet af vinteren - selvom smitten indledningsvist ser ud til at falde i en periode. Det højere kontakttal for den nye virusvariant kan desuden føre til, at smitten hastigt blusser op igen, hvis tiltag og restriktioner lempes for hurtigt.

Scenarier for smitteudviklingen

På baggrund af den nuværende viden forventer SSI på baggrund af beregninger at se en kraftig vækst i det samlede smittetal i midten af februar med mindre kontakttallet kommer under 0,8.

Såfremt kontakttallet kan nedbringes til 0,85 i hele perioden for de almindelige varianter, peger beregningerne på, at der kan opnås en halvering af smittetallet, inden det igen begynder at stige kraftigt med eksponentiel vækst i marts. Hvis kontakttallet kan nedbringes til 0,7 vil smittetallet falde betydeligt og ikke stige i februar og marts. Beregningerne er behæftet med betydelig usikkerhed, da den nuværende andel af cluster B.1.1.1.7 og vækstraten, endnu er behæftet med væsentlige usikkerheder på grund af de forholdsvise få observationer.

SSI forventer, at cluster B.1.1.7 bliver dominerende i midten af februar, hvilket i tre af de fire scenarier (kontakttal for de gamle varianter på hhv. 0,96, 0,85 og 0,8) fortsat vil resultere i eksponentiel vækst af covid-19. Dette vil dog blive påvirket af udrulningen af vaccinationsprogrammet samt en forventet årstidseffekt, som forventes at reducere smittetrykket.

I lyset af den tiltagende samfundssmitte med den britiske virusvariant har Indsatsgruppen, herunder sundhedsmyndighederne, hævet risikoniveauet til 5 over hele landet. Indsatsgruppen anbefaler, at den sociale kontakt begrænses yderligere for at bryde smittekæderne og bremse spredningen af cluster B.1.1.7.

Regeringen har valgt at følge anbefalingerne.

I sine anbefalinger hæfter Indsatsgruppen sig særligt ved, at:

- Det vurderes, at der også i Danmark er tiltagende samfundssmitte med den britiske virusvariant.
- Den britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, vurderes at være 50-70 pct. mere smitsom end de virusvarianter, som hidtil har været til stede i Danmark.
- Kontakttallet for den britiske virusvariant er ca. 1,5 gange højere end for hidtidige virusvarianter i Danmark.

